

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

2. Opinio negatiua firmatur, nempe Decreta Pontificis esse infallibilia,
etiam emanata extra Concilium. Ex part. 11. tract. addit. 2. resolut. etiam
2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

Episcopo decernuntur. Deinde etiam si Papa non possit errare dum definit aliquid, quod sit de fide, & de necessitate ab omnibus explicitè credendum, tamen si definit aliquid, quod non est ex necessitate ab omnibus credendum, non videtur inconveniens, quod quantum ad hoc possit errare.

5. Probatur tertio, qui repugnat definitioni Romani Pontificis, non est hæreticus: ergo signum est non esse ejus iudicio adhaerendum tanquam certo, & infallibili. Antecedens probatur ex B. Cypriano, qui acriter repugnavit Stephano Pontifici definienti, quod ab hæreticis baptizati, non essent rebaptizandi. Imò S. Augustinus lib. 2. de Baptismo cap. 7. & seq. clarè docet varias ea de re fuisse tum sententias Catholicorum, & quidem sine crimine, quoad nulla extabat Concilij universalis definitio.

6. Probatur quarto, Pontifex si hæreticus sit, potest velle Ecclesiam errore maculare, & ad hanc maculam imponendam definitione uti. Ergo ejus definitio non est infallibilis veritatis. Et confirmo, si hoc tempore, quo Pontifex occultam hæresim infusus sit, suboriretur aliqua dubitatio de rebus ad fidem pertinentibus, quid obstat potest, quominus tunc Pontifex errorem firmet, & pro veritate credendum fidelibus proponat? Poterit ergo Pontifex errare.

7. Et tandem probatur quinto, quia plura sunt scripta Doctorum à Pontifice approbata, quæ tamen non sunt omnino vera. Ergo Pontifex errare potest. Antecedens probatur ex cap. Sancta Romana 15. dist. ubi à Gelasio Papa approbantur scripta Cypriani, Chrylostomi, Gregorij Nazianzeni, Basilij, & Ambrosij: atqui in his scriptis plura quæ veritatem non attingunt, continentur. Nam cum illis temporibus non erat de omnibus elucidata veritas, & ex alia parte non erant scriptores Canonici, merito potuerunt errare, ut rectè expendit Cano lib. 7. de locis cap. 3. conclus. 2.

RESOL. II.

Opinio negativa firmatur, nempe Decreta Pontificis esse infallibilia, etiam emanata extra Concilium. Ex part. 11. tract. addit. 2. Ref. etiam 2.

§. 1. Verum his non obstantibus negativam sententiam à Catholicis tenendam esse existimo, & illam tuetur D. Thomas 2. 2. q. 8. art. 10. & infra q. 11. art. 2. ad 3. & 4. contra gent. c. 79. & in opuscul. 1. contra errores Græcor. cap. 33. & à cap. 65. usque ad 70. tenent expositores D. Thomæ, Bannez, & Aragonius ad istum art. 10. Valentia §. 40. & 45. Bellarm. lib. 4. cap. 3. tract. 2. de auctoritate Papa cap. 9. Turrecremata lib. 2. cap. 109. Osius lib. 2. contra Brenum cap. 18. Driedo lib. 4. de dogmatibus cap. 3. part. 3. Waldensis lib. 2. fidei cap. 47. & 48. Echius tractatum de primatu Petri. Soto in apolog. pro sua confess. fidei cap. 83. Victoria relectione de potestate Ecclesia. Rhopenhis art. 28. contra Lutherum. Atriaga in cursu Theol. tom. 5. disput. 9. sect. 4. n. 22. Amicus in cursu Theol. tom. 4. disput. 7. sect. 1. n. 23. Caramuel in Theol. fundamentali fundam. 8. num. 169. Suarez, Malderus, Wigets, Castillo, Tannercus, Granadus, Canus, Fragofus, Stapletonius, ubi infra, quibus adde Turrianum in 2. 2. disputat. 16. dub. 1. Poncium in cursu Theol. disputat. 28. quest. 2. conclusio 9. num. 13. Silvium in controvers. libro 4. quest. 2. artic. 8. & novissimè Brunum Chassaing de privileg. Regul. part. 1. tract. 1. cap. 1. propos. 2. cum Andrea Duallio tract. Tom. 1 X.

de Romano Pontifice part. 2. quest. 1. asserentes, quod Pontifex dum definit aliquid de fide, etiam si seorsum, & sine Concilio definiat, errare non potest. Ista conclusio videtur mihi definita à Leone X. in Bulla contra articulos Lutheri, ubi inter alios articulos ipsius damnat. 28. in quo dicebat, Papam errare posse in definiendo, &c. eundem errorem tenuit Petrus Ochsiomensis damnatus in Concil. Complut. confirmat. per Sixtum IV. denique in disp. de Concil. dictum est multos errores hæreticorum, quos Ecclesia damnat condemnatos esse per sententiam Romanorum Pontificum extra Concilium, qualis est error Pelagianorum, Priscillianistarum, &c.

2. Probatur ista nostra conclusio potissimè ex verbis Christi ad Petrum Luc. 22. Ego rogavi pro te, Petre, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conversus, confirma fratres tuos. Quibus verbis duo privilegia data sunt Petro, & eius successoribus propter orationem Christi. Primum, ut non deficiat fides Petri: Secundum, ut confirmet fratres in fide, quorum utrumque, aut quodlibet seorsum non potest præstare Petrus, aut Romanus Pontifex eius successor, si possit errare in definiendo, &c. quia tunc jam deficeret fides Petri in Ecclesia, & non posset confirmare fratres in fide.

3. Deinde probatur manifestè, eo quod Concilia Provincialia, eo ipso quod à Papa approbentur, censentur esse infallibilis veritatis, ut ostenditur ex Milevitano, & Aranscano, & aliis; ergo etiam sine Provinciali Concilio erit infallibilis regula. Patet; nam si semel Generale, quod videtur representare totam Ecclesiam non requiritur, certè nec Provinciale, quia hoc non habet ullam infallibilitatem, ergo: Adde, quod si in Ecclesia est talis infallibilitas, debet esse in eius capite: quale Pontifex; nam cum frequenter sæpè fuerint difficultates circa fidem, non expediebat ullo modo ea à sola tota Ecclesia simul iuncta posse decidi: ea enim convocatio in tot occasionibus moraliter esset impossibilis, ergo debuit esse una persona, quæ sine difficultate saltem per litteras conveniri posset: qualis est Summus Pontifex, qui alioquin supremam in totam Ecclesiam habet iurisdictionem.

4. Hinc Eugenius III. in canonizatione Sancti Henrici, quæ habetur in Bullariotom. 1. supponens ordinatè canonizationem solere fieri in Concilio addit hæc: Auctoritate tamen Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, quæ omnium Conciliorum firmamentum est ad eam canonizationem, &c. Vbi ponderandum à Pontifice doceri duo: primum Concilia non habere firmitatem, nisi quam accipiunt à Pontifice Romano; Undè inferitur, ea ante approbationem Pontificis non esse de fide. Secundò pondero, ipsum Pontificem ibid. sentire eam auctoritatem, quæ Concilio dat firmitatem, posse extra Concilia totam suam firmitatem habere: undè intulit, se etiam extra Concilium posse ad canonizationem procedere.

5. Et tandem, omnia superius confirmantur, quia plurimi Pontifices varios errores absque vilo Generali Concilio condemnarunt, quorum condemnatio à tota Ecclesia acceptata fuit, ut patet ex primis trecentis annis, in quibus nulla unquam Concilia Generalia propter ingruentes persecutiones coacta leguntur, cum tamen multæ in fide questionibus toto hoc tempore feliciter sopitæ, & determinatæ fuerint per Pontificum definitiones. Nec dicant adversarij hos errores pro hæresibus habitos non fuisse, donec his Pontificum definitionibus Conciliorum Generalium calculus accederet; falsum enim est omnibus quotquot fuerunt erroribus

erroribus à Sede Apostolica damnatis, & qui iam pro hæresibus in Ecclesia haberentur, semper accessisse Concilij cuiusdam Generalis condemnationem: Quod enim quæso, Concilium Generale Pelagianos damnavit, ut ipsi pro hæreticis in Ecclesia haberentur, certè, ut ex Prospero præmonuimus post decreta Concilij Africani à Zosimo Papa approbata, statim toto orbe pro hæreticis habiti sunt ipsi Pelagiani, quod etiam Novatianos condemnavit, qui jam tempore Cypriani inter hæreticos censebantur, & Nycenum Concilium omnium Oecumenicorum primum centum viginti quinque annis ex Baronio tom. 2. & 3. præcellerunt. Cherintus iam Apostolorum tempore, & paulò post, Appelliani, Valentiniani, Marcionistæ, tanquam hæretici in Ecclesia denigrati sunt, & contra eorum hæreses Irenæus, & Tertullianus, & alij calamum acuerunt, quod quæso, Concilium Generale tunc celebratum fuit, ut ipsi pro hæreticis per totam Ecclesiam haberentur.

6. Itaque dicendum est, quòd non expediebat Ecclesiæ, propter quam hæc potestas data est Pontifici, ut illi daretur quasi alligata, & dependens à Concilio Generali: ergo verisimile non est ita fuisse datam; ac subindè poterit Pontifex sinetali Concilio veritatem definire sine periculo erroris. Antecedens ostendit primò, quia difficillimum est Concilium Generale congregare, & ordinariè fieri non potest sine magno labore & dispendio Ecclesiæ, & aliquando potest esse moraliter impossibile, propter persecutiones, bella, vel alia impedimenta. Aliundè verò potest sæpè instare necessitas dammandi novam insurgentem hæresim, vel declarandi veritatem aliquam necessariam, quæ ad dubium revocatur: ergo oportuit Summum Pontificem habere hanc potestatem independentem à Concilio Generali. Secundò, quia ita erat utilius ad majorem Ecclesiæ unitatem, quia nisi caput Ecclesiæ haberet in omnibus superiore potestatem, facilè possent oriri schismata. Tertio, numquam legimus, hanc potestatem datam esse Pontifici dependenter à Concilio, sed potius è converso datam esse Concilio dependenter à Papa; vnde ratione illius habet infallibilitatem; & ideò ante confirmationem eius non habet dictam auctoritatem; Ergo Pontifex per se habet illam; vnde de facto solent Concilia Generalia illius sequi iudicium, ut videre licet in *Ephesino primo*, & *Calcedonensi*, & in *Nyceno secundo*. Et videri etiam potest Innocent. I. *epist. 26.* & Gregorius *lib. 4. epist. 32.* & Gelasius in *epist. ad Faustum*.

7. Vnde ex *superius dictis* Andreas Duallius Professor Sorbonicus *tract. de Pontifice part. 2. quæst. 1.* sic ait: Absolutè certum est Summum Pontificem neque in fide, neque in moribus ex cathedra decernendis errare posse, statimque à sua canonica electione infallibilitatis privilegio à Christo donari. Laudabilis in Academia Parisiensi viget consuetudo, qua Baccalarij de quætionibus Theologicis solemniter responsuri, protestationes præmittunt, se nolle quidquam contra decreta Sanctæ Matris Ecclesiæ, necnon Sanctæ Sedis Apostolicæ, & Romanæ, asserere aut defendere, & si quid in actu disputationis adversus eiusmodi decreta illis exciderit, vel ignorantia, vel immemoria, vel lingue præcipitio attribuendum velle. Ita ille. Cui adde alium Doctorem Gallum Ioannem de lect. in *tract. de auctor. Pont. lib. 2. per totum*: contra Simonem Vigorium asserentem infallibilitatem non competere Pontifici, nisi à Concilio Generali.

RESOL. III.

Respondetur ad argumenta pro affirmativa sententia ab adversariis excogitata, ac superius posita Ex part. II. tract. addit. 2. Ref. etiam 3.

5. 1. *Supra in ref. 1.* aliqua argumenta adduximus, quæ sententiam affirmativam videbantur stabilire. Idè ad primum respondeo, quòd in Evangelio, sicut toti Ecclesiæ promissa est assistentia Spiritus Sancti, *Ioann. 14.* sic Petro, & eius successoribus, *Lucæ 22.* & ita sicut tota Ecclesia errare non potest, sic nec Petri successor in definiendo. Ad id autem quod dicitur *ex Actor. 15.* dico quòd licet solus Petrus auctoritate ordinaria posset definire quæstionem de legalibus, imò solus Paulus, aut Iacobus iurisdictione delegata, ut optimè vidit Bellarminus *lib. 4. cap. 17. ad secundum* tamen placuit eam definire in Concilio, ubi de illa re fuit facta magna inquisitio.

2. Ad secundum argumentum respondeo primò non esse tinendum, quòd Papa definiat aliquid sive in Concilio, sive extra Concilium absque sufficienti diligentia, quoniam qui promissit Petro, & successoribus eius assistentiam Spiritus Sancti, ad definiendum, promissit media, idest inquisitionem veritatis, & quod faciet illam diligentiam, quæ sufficiat, sicut si promitteret Deus ubertatem segetum, promitteret etiam curam Agricultorum circa cultum terræ. Secundò, non est alligatus Romanus Pontifex, ut faciat istam sufficientem diligentiam in Concilio, vel extra Concilium, quia utroque modo potest consulere viros doctos, & inquirere antequam definiat.

3. Ad id autem, quod dicebatur in argumento, si hoc ita est, frustra est congregare Concilia. Respondetur negando consequentiam, quoniam cum ad definiendum aliquid debeat precedere inquisitio, & consultatio, optimè fit in Concilio per diligentiam Patrum, qui ibi sunt congregati. Et declaratur magis, quia id, quod definitur tanquam de fide inquiritur in scriptura, & in traditionibus, &c. optimè autem in Concilio fit ista inquisitio per Patres totius Ecclesiæ. Accedit ad hoc, quòd hac ratione Patres si aliquando dissentiant, melius uniantur, & unusquisque illorum cognoscit quid in sua Diocesi debeat proponere credendum suis subditis.

4. Ad tertium argumentum respondeo negando antecedens: Ad ejus probationem respondeo, Stephanum quidem Pontificem tum verbis, tum scriptis instituisse, ut antiqua Ecclesiæ consuetudo de non rebaptizandis iis, qui ab hæreticis baptizati fuerant, inviolabiliter servaretur; imò etiam hoc ipsum præcepisse, quemadmodum liquet ex *epistola Cypriani 74. qua est ad Pompeium*: numquam tamen definivit velut rem fide tenendam. Et propterea, quamvis Cyprianus non sine culpa repugnaverit Stephano Papæ, ejusque præcepto non obedierit, eum tamen immunem fuisse ab hæresi diximus 2. 2. *quæst. 11. art. 2.* partim quia non erat pertinax, ut potè paratus acquiescere definitioni Ecclesiæ: vnde numquam se ab alijs, qui contra sentiebant, separavit; partim quia nihil adhuc erat ab Ecclesia determinatum ac definitum, sed consuetudinis robore tenebatur orbis terrarum, & hæc sola opponebatur inducere volentibus novitatem, ait Augustinus *lib. 2. de baptismo c. 9.* Si autem extitisset aliqua definitio, non sola consuetudo fuisset opposita, sed ipsa definitio fuisset allegata.

5. Neque